

Til:
SV ADM   Fakultetsadministrasjonen

Dato: 12.02.2019
Saksnr.:   2018/14436 GUROOV

Høringsuttalelse om organisering av sentre ved SV-fakultetet

Til: Fakultetsstyret
Fra: Institutt for statsvitenskap

ISV viser til O-sak 3 på fakultetsstyremøtet 6.12. 2018 og notat til grunnenhetene fra dekanen om organisering av sentre ved SV-fakultetet datert 12.12. 2018. Notatet inneholder et forslag om at ansatte som i dag arbeider ved ARENA og deres prosjektportefølje skal legges til ISV. Som berørt grunnenhet bes ISV om å ta stilling til forslagene i notatet, og foreslå andre organisatoriske løsninger hvis vi mener dette er hensiktsmessig.

Dekanens forslag angående de ansatte som i dag arbeider ved ARENA og deres prosjektportefølje berører ISVs faglige prioriteringer og interne organisering. Derfor har saken vært diskutert på ISVs stabsmøte 7.12. 2018 og i instituttstyremøter 15.1. og 11.2. 2019. ISVs høringsuttalelse ble vedtatt på instituttstyremøtet 11.2. 2019.

Høringsuttalelsen starter med en oppsummerende konklusjon som deretter utdypes i seks underpunkter.

Oppsummerende konklusjon

ISV stiller seg helt avvisende til forslaget om å legge den virksomheten som i dag drives fra ARENA til ISV. ISV deler ikke dekanens problemforståelse. De «problemene» forslaget er ment å skulle løse, oppfattes ikke som problemer fra ISVs side. Og ingen av de faglige, organisatoriske, økonomiske, administrative, arbeidsrettslige eller instituttstrategiske problemstillingene knyttet til forslaget er reist, langt mindre utredet og besvart, i dekanens notat. De høyst reelle problemene knyttet til driften av ARENA (manglende sluttdato, for høyt aktivitetsnivå i forhold til tilgjengelige

ressurser, samt svak administrativ integrasjon i fakultetets organisasjon) kan ikke løses av ISV, men må håndteres av fakultetsstyret, dekan og fakultetsdirektør.

Proessen så langt har dessuten vært meget kritikkverdig.

1. Om prosessen

Notatet datert 12. desember 2018 konkluderer med at det å legge den virksomheten som i dag ligger til ARENA under ISV «kan bidra til mer helhetlige faglige prioriteringer, bedre avveining mellom forskning og undervisning, synergigevinster i administrasjonen og en mer robust økonomi». Dette peker i retning av at de endringene som foreslås i notatet vil få omfattende fagstrategiske, økonomiske, personellmessige og administrative konsekvenser

Notatet inneholder imidlertid svært lite informasjon om den virksomheten som i dag drives fra ARENA. Det eneste som sies om denne virksomheten er at antallet årsverk er 26, fordelt på seks administrative og 20 vitenskapelige årsverk, herav syv faste vitenskapelige stillinger. Hverken faglige, arbeidsrettslige, organisatoriske, budsjettmessige, personalmessige, administrative eller lokaliseringmessige problemstillinger knyttet til forslaget om å legge den virksomheten som i dag er fordelt på disse 26 årsverkene til ISV, er reist eller utredet i notatet fra dekanen.

Notatet var med andre ord lite egnet som utgangspunkt for å utarbeide et utkast til høringsuttalelse. I brev til fakultetet datert 20.12. 2018 (ref. 2018/14436-2) etterspurte derfor ISV grunnleggende informasjon om blant annet de ansatte ved ARENA, deres prosjektportefølje og den økonomiske situasjonen innen 10.1. 2019. ISVs brev til fakultetet ligger vedlagt.

10.januar fikk instituttleder en epost med dette svaret fra fakultetsdirektøren:

Hei Anne Julie

Viser til notatet dykkar til fakultetet av desember 2018, sak 2018/14436, der instituttet ber om utfyllande og detaljert informasjon om tilsette ved ARENA innan 10. januar.

Fakultetet meiner at dette er noko som eventuelt bør kome i ei andre runde. I første omgang vert grunneiningane bedne om å vurdere forslaga i notatet ut frå meir overordna organisatoriske, faglege og administrative omsyn. Dersom ISV meiner dette er umogleg utan slik tilleggsinformasjon, så får eventuelt fakultetet ta det til etterretning i denne omgang?

Beste helsing

Gudleik

Svaret fra fakultetet kan vanskelig forstås på en annen måte enn at informasjon instituttleder har et tjenstlig behov for, er blokkert tjenestevei. Instituttleder kontaktet derfor UiOs personaldirektør Irene Sandlie i en epost og bad om et råd i denne situasjonen.

Sandlie tok kontakt med instituttleder etter noen dager. Hun mente at noe av den informasjonen ISV hadde etterspurt var på et detaljnivå som kunne komme senere i prosessen, men sa også at det meste av den informasjonen ISV hadde etterspurt var offentlig. ISV har likevel fremdeles ikke fått den informasjonen vi etterspurte fra fakultetet ad tjenestevei.

ISV har vurdert å fremme en innsynsbegjæring om disse forholdene for å få den informasjonen vi trenger, men har valgt å ikke gjøre det. Vi har i stedet innhentet noe av den etterspurte informasjonen via andre kilder, f.eks. statistikk fra DBH og sakspapirer til ARENAs styremøter. ISV tar til etterretning at vi ifølge svaret fra fakultetsdirektøren eventuelt skal få den etterspurte informasjonen på et senere tidspunkt og antar at tanken er at vi skal få tilgang til denne informasjonen etter fakultetsstyremøtets diskusjon av saken i slutten av mars og etter det første IDF-møtet som er berammet til 20.3. (jfr. den tidsplanen som ble forelagt fakultetsstyret i desember). Dette innebærer at ISV vil være henvist til å utrede flere viktige spørsmål etter fakultetsstyrets diskusjon av saken og innen 30.4. 2019, som er enhetenes frist for å «komme med ytterligere innspill». ISV stiller seg uforstående til at dette er en hensiktsmessig prosess. At fakultetsledelsen tilbakeholder informasjon av åpenbar betydning for arbeidssituasjonen til de ansatte berørt av forslaget er dessuten neppe i tråd med god forvaltningsskikk.

Vi deler ikke fakultetsdirektørens oppfatning om at ansattes rettigheter, virksomhetsnedleggelse, hensyn til eksterne finansierer, og universitetsinstitutters faglige autonomi er detaljer, noe man kan finne ut av etter hvert, etter at beslutninger er tatt om et forskningscenters videre drift og videreføring av en tematisk forskningssatsing. Det ser ut til å ha kommet som en overraskelse på fakultetets valgte og tilsatte ledelse at denne tilnærmingen til reform vekker harme. Vi ser det motsatt. Denne saken er viktig for mange, og den må utredes grundig før det trekkes konklusjoner. Tidsplanen dekanen har presentert for fakultetsstyret er meget stram. Slik saken står i dag, virker den lite realistisk.

Notatet fra dekanen datert 12.12. 2018 viser til «de nye retningslinjene for senterpolitikk ved UiO». Denne saken ble drøftet i Forum for forskningsdekaner 11.12 2018 og har også vært drøftet på dekanmøter. Utkast til retningslinjer ble lagt frem for UiOs styre på møtet 5.2. 2019 som en diskusjonssak. Retningslinjene er med andre ord ikke vedtatt ennå, og de foreslåtte retningslinjene dreier seg om organiseringen av Sentre for fremragende forskning, såkalte SFFer. Hvorvidt disse retningslinjene er egnet som politikk overfor andre typer sentre ved UiO er uklart, ikke minst i tilfeller hvor senteret ikke har sprunget ut av eksisterende forskningsaktivitet ved UiO, ikke i utgangspunktet har delfinansiering fra UiO og ikke har en fastsatt sluttdato. Alt dette er

problemstillinger berørt i notatet fra universitetsdirektøren til universitetsstyret som klart reduserer relevansen av de mulige fremtidige SFF-retningslinjene for spørsmålet om organiseringen av TIK og ARENA.

2. Sentrenes rolle mht å oppfylle universitetets samfunnsoppdrag

I notatet fra dekanen sies det at dagens organisering av den prosjektfinansierte forskningen i form av frittstående enheter (f.eks. ARENA) uten formell tilknytning til et større fagmiljø (f.eks. ISV) rammer samspillet mellom forsknings- og undervisningsoppgavene.

I vårt brev til fakultetet etterlyste ISV informasjon om hvilke stillingskoder ARENAs ansatte er ansatt i, for å få kjennskap til om noen av ARENAs ansatte er tilsatt i stillingskoder som innebærer at han/hun har undervisningsplikt/-rett i sin nåværende stilling. ISV la i utgangspunktet til grunn at de ansatte ved ARENA er tilsatt i forskerstillinger. Det faktum at et betydelig antall av ARENAs ansatte står oppført på ARENAs hjemmesider som «professor», «førsteamanuensis» eller «professor emeritus» skapte imidlertid usikkerhet om disse personenes tilsettingsforhold, ettersom bruken av disse betegnelsene er strengt regulert og misbruk påtalt av Kunnskapsdepartementet.

Ifølge tall fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) er de av fakultetets ansatte som i dag arbeider ved ARENA, tilsatt i ulike typer av forskerstillinger. Dette er et naturlig valg, og ARENAs forskere fikk nylig meget rosende omtale i NFRs evaluering av den samfunnsvitenskapelige forskningen i Norge, SAMEVAL. Det er heller ikke slik at ARENAs ansatte er helt på siden av den statsvitenskapelige undervisningen. ARENAs forskere veileder PhD-stipendiater som er knyttet til pågående eksternt finansierte forskningsprosjekter ved ARENA og som er tatt opp på det statsvitenskapelige sporet av fakultetets PhD-program. Noen av ARENAs ansatte bidrar også med spesialisert kompetanse i veiledning av enkelte studenter på masterprogrammet i statsvitenskap. Fra et ISV-ståsted, er dette optimal bruk av den statsvitenskapelige kompetansen som finnes på ARENA. ISV har heller ikke kapasitetsproblemer knyttet til undervisningen i Europa-relaterte spørsmål. Flere av ISVs ansatte arbeider med problemstillinger knyttet til europeisering, EU og Europa for øvrig og har deler av sin undervisning knyttet til slike temaer.

ISV deler heller ikke dekanens oppfatning av at det er iboende problematisk å ha et senter ved UiO som har forskning som sin hovedoppgave, så lenge denne forskningen i all hovedsak er eksternt finansiert. Dette er også situasjonen ved noen andre sentre, f.eks. PluriCourts, som er et tverrfaglig Senter for fremragende forskning og ligger organisatorisk under Institutt for offentlig rett (IOR) ved Juridisk fakultet. Forpliktelsen til å ivareta universitetets fire hovedoppgaver (forskning, undervisning, formidling og innovasjon) kan ikke meningsfylt ligge på individnivå for alle UiOs

ansatte, men er en forpliktelse som ligger på et institusjonelt nivå for UiO som helhet. Forskjellen mellom ARENA og noen andre senterdannelser er ikke primært virksomhetens art, men det faktum at det ikke er satt en sluttdato for ARENAs virksomhet. ISV er av den oppfatning at det er uheldig å etablere forskningscentre uten sluttdato. Det avgjørende spørsmålet for ISV er hvor i UiOs organisasjon dette problemet kan og må løses. Vi kommer tilbake til dette punktet mot slutten av høringsuttalelsen.

Oppsummering:

Det faktum at ARENAs ansatte primært ivaretar forskningsoppgaver oppfattes ikke som et problem av ISV. ARENAs ansatte bidrar noe til den statsvitenskapelige undervisningen med spesialisert kompetanse. Etter ISVs syn, er dette optimal bruk av den kompetansen som finnes på ARENA. ISV har heller ikke kapasitetsutfordringer innenfor temaet europeisering. Det faktum at ARENAs ansatte kun i begrenset grad tar del i den statsvitenskapelige undervisningen er dessuten heller ikke en følge av ARENAs organisatoriske plassering, men av de stillingskodene de tilsatte ved ARENA er tilsatt i: Som ansatte ved et forskningscenter uten studieprogrammer eller registrerte studenter, er de tilsatt i forskerstillinger. Evalueringer av ARENAS forskning tyder på at dette valget er velbegrunnet.

3. Faglige prioriteringer

Et annet hensyn som nevnes i notatet datert 12. desember er hensynet til faglige prioriteringer. Notatet sier at de viktigste faglige prioriteringene ved fakultetet skjer ved enhetene og at det ikke skjer noen avveining mellom ARENAs fagområde og de øvrige delene av statsvitenskapen. I notatet, under punktet «faglige prioriteringer», heter det at «[d]ersom ARENA hadde vært en del av Institutt for statsvitenskap, ville det i større grad vært mulig å se hele den statsvitenskapelige disiplinen under ett når prioriteringene ble foretatt.»

ARENA er en senterdannelse som springer ut av et forskningsprogram i Norges forskningsråd, der en profilert opprinnelig Bergens-basert statsviter, Johan P. Olsen, fikk NFR-finansiering til å bygge opp et forskningsmiljø bestående av forskere som var ansatt i forskningsrådet og hadde kontorplass i Eilert Sundts hus. ARENA sprang med andre ord ikke ut av ISVs faglige prioriteringer, men var helt eksogent initiert. Selv om ARENA er helt eksogent initiert, har det aldri vært opplevd som et problem sett fra ISVs side at det finnes et annet statsvitenskapelig miljø ved fakultetet, nemlig ARENA, og at de faglige hensynene som ligger til grunn for virksomheten ved ARENA, som studerer én internasjonal organisasjon (blant svært mange) i én bestemt geografisk region (blant flere), ikke avveies mot de langt bredere faglige hensynene som ligger til grunn for ISVs

virksomhet. Fravær av overordnet disiplinær samordning av statsvitenskapelig virksomhet ved UiO er for øvrig ikke begrenset til ARENA. Det finnes en rekke andre statsvitenskapelige miljøer ved UiO utenfor ISV enn ARENA. Statsvitenskapelige miljøer er virksomme ved Medisinsk fakultet (v/Institutt for helse og samfunn), Det utdanningsvitenskapelige fakultet (v/Institutt for pedagogikk), Det humanistiske fakultetet (v/ Institutt for medier og kommunikasjon), Det juridisk fakultet (v/ Norsk senter for menneskerettigheter og v/PluriCourts), samt ved Senter for utvikling og miljø (SUM). Samarbeidet mellom ISV og disse miljøene varierer noe i omfang og intensitet og over tid.

Det oppleves ikke som noe problem for ISV at disse statsvitenskapelige miljøene, f.eks. ved ARENA eller PluriCourts, foretar sine egne faglige prioriteringer, dermed kan ha andre faglige prioriteringer enn ISV og at det ikke foregår en samlet avveining av og dimensjonering av all statsvitenskapelig forskning og undervisning som skjer ved fakultetet eller ved UiO som helhet. Det faktum at det p.t. er rundt 20 vitenskapelige årsverk knyttet til europaforskning ved en annen enhet enn ISV på fakultetet oppfattes med andre ord ikke som et problem for ISV under dagens organisatoriske betingelser.

Det er imidlertid på det rene at det totale omfanget på europaforskningen vil bli oppfattet som et gigantisk organisatorisk og ikke minst faglig problem for ISV dersom ARENAs virksomhet, som altså er helt eksogent initiert, skulle legges til ISV. Dette ville forrykke tyngdepunktet i den faglige virksomheten ved ISV vesentlig og på en måte som bryter fullstendig med ISVs egne faglige prioriteringer og i realiteten totalt vil undergrave ISVs egne faglige prioriteringer.

Den forskningen som utføres av ansatte som i dag er tilsatt ved ARENA er i all hovedsak statsvitenskapelig, og europaforskning har en naturlig plass ved et statsvitenskapelig institutt. Som nevnt arbeider da også flere av ISVs ansatte med problemstillinger knyttet til europeisering, EU og Europa for øvrig, innenfor en bredere statsvitenskapelig kontekst, og vi tilbyr europarelatert undervisning som en integrert del av instituttets statsvitenskapelige undervisning. Det er imidlertid ikke i tråd med ISVs faglige prioriteringer å styrke dette forskningstemaet spesielt, med mindre det skjer i forbindelse med utlysning av-, konkurranse om og tilsetning i faste vitenskapelige stillinger. ISV har heller ingen kapasitetsutfordringer knyttet til undervisningen på dette området.

Det som er uproblematisk for ISV under dagens organisatoriske betingelser vil altså oppfattes som helt uholdbart under endrede organisatoriske betingelser. Det helt avgjørende spørsmålet for ISV er derfor hvilket handlingsrom instituttleder og styret ved ISV har når det gjelder hvorvidt, hvordan og hvor raskt en kraftig neddimensjonering av europaforskningen ved ISV kan skje innenfor gjeldende avtaler og regelverk. Dette er også grunnen til at ISV etterlyste helt avgjørende informasjon om blant annet relevant regelverk i sitt brev til fakultetet datert 20.12. 2018. En neddimensjonering av

europaforskningen ved ISV reiser en rekke krevende arbeidsrettslige problemstillinger som hverken er reist eller avklart i dekanens notat av 12.12 2018.

Det er liten tvil om at omfanget av europaforskningen ved ARENA er langt høyere enn det som følger av ISVs egne faglige prioriteringer. Dersom fakultetsstyret tvinger gjennom et vedtak om å legge ARENAs virksomhet til ISV og instituttleders og styrets handlingsrom når det gjelder dimensjonering av europaforskningen er kraftig beskranket, vil fakultetsstyret i realiteten frata ISV muligheten til å drive med egne faglige prioriteringer. Dette vil ødelegge ISVs muligheter for å realisere egne faglige ambisjoner i en tid der ISV er inne i en spennende faglig utvikling. Dette ville bety en ytterligere omdreining på en utvikling vi har sett de seneste par årene ved at helt avgjørende fagstrategiske beslutninger tas av dekan eller fakultetsstyret snarere enn på enhetsnivå. ISVs egne faglige prioriteringer ble tilsidesatt da ISV ble pålagt å være vertsinstitutt for det flerfaglige forskningssenteret C-REX. ISVs faglige autonomi ble også ettertrykkelig tilsidesatt da fakultetsstyret i mars 2017 påla ISV å drive studieprogrammet PECOS videre, stikk i strid med ISVs faglige vurderinger av hvor et nødvendig kutt i undervisningstilbudet ville smerte lite og ramme svært få studenter.

ISV er meget bekymret for denne utviklingen. Det fremstår i denne sammenhengen som påfallende at dekanen i sitt notat skriver at det faglige prioriteringene ved fakultetet «i det alt vesentlige er delegert til enhetene.» Dekanen og fakultetsstyret har i inneværende styreperiode i økende grad tatt beslutninger med avgjørende betydning for enhetenes faglige prioriteringer som går på tvers av de faglige vurderingene ved enhetene.

Oppsummering:

ARENA er et forskningssenter uten registrerte studenter eller studieprogrammer, men med velrenommerte forskere som i all hovedsak driver med forskning på et meget spesialisert og avgrenset fagfelt. ISV er et institutt med rundt 1100 registrerte studenter fordelt på fem studieprogrammer samt en årsenhet, der de ansatte, med noen meget få unntak, er tilsatt i delte stillinger og har både undervisnings- og forskningsoppgaver innenfor hele bredden av den statsvitenskapelige disiplinen. Virksomhetene er med andre ord helt forskjellige, og ARENA og ISV har helt forskjellige behov. Det oppfattes derfor ikke som et problem for ISV at andre statsvitenskapelige forskningsmiljøer, herunder ARENA, foretar sine egne ulike faglige prioriteringer, gitt dagens organisatoriske betingelser.

Dersom ARENAs virksomhet skulle legges til ISV, ville imidlertid det totale omfanget på spesialisert europaforskning fremstå som et gigantisk problem for vår enhet. En kraftig neddimensjonering vil være helt nødvendig for å bringe omfanget av europaforskningen ned på et

nivå som er i tråd med ISVs fagstrategiske prioriteringer. Dette reiser spørsmålet om ISVs instituttleder og styret i realiteten har det handlingsrommet og de redskapene som trengs for å kunne dimensjonere europaforskningen ned til et slikt nivå. En slik nedskalering reiser noen fundamentale arbeidsrettslige problemstillinger som hverken er reist eller avklart i notatet fra dekanen.

4. Administrasjon

Av notatet datert 12. desember fremgår det at ARENA har seks administrative årsverk. Ettersom ARENA ikke har studieprogrammer eller registrerte studenter, er samtlige administrative årsverk knyttet til forskningsadministrasjon. ISV har p.t. 10 administrative årsverk, inkludert kontorsjef. Syv av disse er knyttet til studieadministrasjon, mens to driver forskningsadministrasjon. Den ene forskningsrådgiveren ved ISV er også administrativ leder av C-REX. I notatet heter det at «[d]et er grunn til å regne med både stordrifts- og samdriftsfordeler dersom sentre legges under institutter.»

I utgangspunktet kan det synes som om ARENA har svært mange administrative årsverk, ikke minst sammenholdt med antallet faste vitenskapelige stillinger og sammenlignet med omfanget av administrative stillinger ved ISV. Noen av de administrativt ansatte ved ARENA utfører arbeidsoppgaver som ellers er samlet i fellesfunksjoner på fakultetet. Dette reiser noen viktige problemstillinger knyttet til ARENAS administrative integrasjon på fakultetet som vi kommer tilbake til mot slutten av vår uttalelse. ISV har bedt om en oversikt over hvilke arbeidsoppgaver hver enkelt administrativt ansatt utfører, men har ikke fått slik informasjon.

Oppsummering:

Det synes som om ARENA har svært mange administrative årsverk, gitt størrelsen på den faste vitenskapelige staben og det faktum at senteret ikke administrerer studieprogrammer. ARENA fremstår som svakt administrativt integrert i fakultetets virksomhet. ISV regner med at antallet administrative årsverk kan reduseres noe, dersom senteret integreres bedre i fakultetets administrative rutiner og organisasjon, slik at gevinsten av arbeidsdelingen mellom enheter og fakultet kan realiseres fullt ut.

5. Økonomi

ARENA har over tid opparbeidet seg et akkumulert underskudd. Ifølge styrenotat til ARENAS styre fra administrativ leder ved ARENA datert 20.11. 2018, viser ARENAS forslag til budsjett «et

negativt resultat inkludert overførte midler på kr 7,0 mill. kr for 2019.» Dette tyder på at ARENAs aktivitet over noe tid har vært høyere, kan hende betydelig høyere, enn det har vært økonomisk grunnlag for og at nødvendige grep for å bringe aktiviteten bedre i samsvar med de eksisterende økonomiske rammene ikke har vært tatt. ISV etterspurte informasjon om hvordan underskuddet har oppstått i sitt brev til fakultetet datert 20.12. 2018. Vi har som nevnt ikke fått denne informasjonen. ISV legger til grunn at fakultetsstyret har vært holdt orientert om den økonomiske situasjonen ved ARENA.

I notatet datert 12. desember 2018 viser dekanen til at omfanget på ARENAs virksomhet har variert kraftig over tid. Videre heter det at «[s]om del av en større enhet blir det lettere å håndtere svingninger i prosjekttilgangen; dersom tilgangen svikter på ett område, kan det kompenseres ved større tilgang på andre.»

Fast ansatte forskere ved UiO med kompetanse i statsvitenskap har fortrinnsrett til ledige forskerstillinger ved ISV (eller ved andre statsvitenskapelige miljøer ved UiO) ved overtallighet, dersom de fyller kvalifikasjonskravene for slike utlyste stillinger. Denne fortrinnsretten er imidlertid ikke knyttet til hvor i UiOs organisasjon forskeren er tilsatt, så dette hensynet taler hverken for eller mot en bestemt organisatorisk løsning for virksomheten ved ARENA.

Det vil naturligvis ikke være aktuelt for ISV å bruke instituttets basisbevilgning til å finansiere forskerårsverk for nåværende ARENA-ansatte. Dette ville innebære at ISVs ansatte i delte stillinger, som har en betydelig undervisningsbelastning, og våre studenter, skal subsidiere forskningsaktiviteten for de fast ansatte forskerne som i dag arbeider ved ARENA, utover det vi allerede gjør gjennom tilpasningsleddet i fakultetets nye fordelingsmodell. Dette ville ytterligere drenere finansieringen av instituttets kjerneoppgaver, forskning og undervisning, til fordel for ansatte som utfører kun én av disse oppgavene, nemlig forskning. Dette er naturligvis helt uakseptabelt for ISV.

Av samme grunn er det også naturligvis helt uakseptabelt for ISV at instituttet skal dekke ARENAs akkumulerte underskudd.

Oppsummering:

ARENA har over tid hatt en høyere aktivitetsnivå enn de økonomiske rammene skulle tilsi og har opparbeidet seg et akkumulert underskudd på rundt syv millioner kroner. Det er helt uakseptabelt for ISV å bruke deler av instituttets basisbevilgning på å finansiere forskerårsverk for tidligere ARENA-ansatte eller å dekke ARENAs akkumulerte økonomiske underskudd, helt eller delvis.

Dette ville ytterligere drenere finansieringen av instituttets kjerneoppgaver, forskning og undervisning, til fordel for ansatte som kun utfører forskningsoppgaver.

6. Hva er etter ISVs syn de reelle problemene med ARENA, og hvor i organisasjonen må disse problemene løses?

ISV deler som nevnt ikke dekanens problemdiagnose. Etter vårt syn skaper den forskrevne medisinen (ARENAs virksomhet legges under ISV) nye problemer uten å løse dagens problemer.

Etter vårt syn er det ikke et problem at ARENA er et forskningssenter med ansatte som har forskning som sin hovedoppgave. Det er heller ikke problematisk at det ikke prioriteres mellom den statsvitenskapelige forskningen som drives fra ARENA og den som drives fra ISV, for eksempel i forbindelse med søknader om ekstern finansiering av større forskningsprosjekter. En kan si tvert om, enhetene er forskjellige og har ulike behov.

Dette betyr ikke at ISV mener at den virksomheten som i dag drives ved ARENA er uten problemer. Etter ISVs syn, er det særlig tre problemer knyttet til ARENA.

Det første problemet er at ARENA er et forskningssenter uten sluttdato. Det er en uheldig situasjon for senterets overordnede, dvs. for SV-fakultets styre og dekan, og for senterets ansatte. Det kan være hensiktsmessig å organisere særskilte forskningssatsinger som sentre, men uten en sluttdato, og uten forutsigbarhet i praktiseringen av denne, er sentre en lite hensiktsmessig organisering av virksomheten. I mange år har SV-fakultetets styrer, dekaner og fakultetsdirektør latt være å benytte de verktøyene de har for å styre ARENA, (som f. eks. realistisk budsjettering og krav om å inngå i fakultetets stordriftsordninger) og latt være å ta sitt ansvar for å vedta en sluttdato for senteret og legge en plan for avvikling. Det er fortjenestefullt at den nåværende dekanen har satt spørsmålet om ARENAs fremtid på dagsorden, men ISV deler på ingen måte dekanens forståelse av hva som er de reelle problemene knyttet til driften av ARENA og er derfor helt uenig i den foreslåtte medisinen, som er å legge ARENAs virksomhet under ISV.

ISV mener fakultetsstyret har to veier å gå. Å skyve problemene bort og ned til ISV er ikke en av dem; dette vil være ansvarsfraskrivelse fra styrets og dekanens side.

Den første veien fakultetsstyret kan gå, er å bestemme seg for at ARENA kan bestå som et senter og selvstendig enhet under SV-fakultetet, og samtidig legge realistiske planer for hvordan ARENA kan drives videre uten økonomiske overskridelser og uten subsidiering fra de disiplinære instituttens undervisningsinntekter. Den økonomiske risikoen for alle fakultetets institutter av å dele budsjett med et tematisk avgrenset forskningssenter må håndteres på en tydelig måte. Det påhviler både

fakultetsstyret, dekan og fakultetsdirektør et betydelig ansvar for å følge opp den virksomheten som drives fra ARENA.

Den andre veien fakultetsstyret kan gå, er å bestemme seg for å legge ned ARENA. Dersom man ikke ønsker å ha et permanent senter, bør fakultetsstyret snarest mulig vedta en sluttdato for ARENA og en avviklingsplan der konsekvensene av nedleggelse utredes ordentlig. En plan for avvikling av virksomheten må ivareta ansattes rettigheter og gjennomføring av dagens prosjektportefølje i tråd med finansisørenes krav. Den må dessuten involvere organisasjonene og ellers være i tråd med gjeldende avtaler og regelverk.

Det andre problemet er at ARENA, som i stor grad er og bør være avhengige av ekstern finansiering av sin virksomhet, over tid har opparbeidet seg et betydelig akkumulert økonomisk underskudd, uten at virksomheten er blitt nedskalert til et nivå som kan drives innenfor gjeldende økonomiske rammer. ISV legger til grunn at fakultetsstyret har vært og er orientert om denne situasjonen og har etterlyst tiltak. Underskuddet kan skyldes en rekke ulike forhold, herunder manglende realisme i budsjettering av større forskningsprosjekter. Det er uansett på det rene at den vanskelige økonomiske situasjonen ved ARENA må håndteres av fakultetsstyret og dekan og ikke sendes nedover i organisasjonen til ISV. ISV tar til etterretning at ARENA fortsetter å vokse, selv med den budsjettsituasjonen de har hatt de siste årene, og at fakultetets tilsettingsorganer ikke har vist evne og/eller vilje til å bidra til å dimensjonere ARENAs virksomhet til et nivå som er tilpasset den økonomiske situasjonen.

Det tredje problemet er at ARENA fremstår som svakt administrativt integrert i fakultetets organisasjon og administrative rutiner. Noen illustrerende eksempler følger her: ARENAs administrativt ansatte utfører fremdeles arbeidsoppgaver som har vært samlet i fellesfunksjoner på fakultetet i lang tid. ARENA har ved flere anledninger tilsatt personer i prosjektfinansierte stipendiatstillinger som ikke oppfyller de formelle kvalifikasjonskravene for opptak på fakultetets PhD-program. De administrativt ansatte ved ARENA deltar i begrenset grad i fakultetets fellesarenaer og nettverk. ARENAs presentasjon av de ansatte på senterets hjemmesider innebærer i mange tilfeller misbruk av stillingsbetegnelser som er strengt regulert og påtalt av Kunnskapsdepartementet. Den svake administrative integrasjonen forsterkes av at ARENAs virksomhet drives fysisk utenfor Eilert Sundts hus. Dette er åpenbart uheldig for kontakten med de øvrige enhetene og for utviklingen av et felles arbeidsmiljø, organisasjonskultur, forståelsen for felles administrative rutiner ved fakultetet og andre forhold. Deler av Eilert Sundts hus skal etter planen pusses opp/rehabiliteres i 2020/21. Denne oppussingen bør planlegges med tanke på igjen å kunne huse den virksomheten som drives fra ARENA, såfremt fakultetsstyret ønsker at ARENA skal bestå som et forskningssenter. Men heller ikke problemet med svak administrativ integrasjon av ARENA i fakultetets regulære drift kan meningsfylt løses på et annet nivå i organisasjonen enn på fakultetsnivå.

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:

Guro Schmidt Øvregard

+4722857186, g.s.ovregard@stv.uio.no